

πρώτας ταύτας προσηκνύσεις τοῦ Σωκράτους ἐξ-
τάσαντος τί τὸ τέλος καὶ ὁ προορισμὸς τοῦ ἀληθοῦς
φιλοσόφου, ἔπονται αἱ διαλεκτικαὶ ἀποδείξεις περὶ
αἰδιότητος καὶ τῆς ἀφθαρσίας τῆς ἀνθρωπίνης ψυ-
χῆς, αἵτινες δέον νὰ ἐκληφθῶσιν οὐχὶ ὡς ἀσυνάρ-
τητοι καὶ ἀσχέτως ἀλλήλαις παρακείμεναι ἄνευ
ἐσωτερικῆς τινος ἀλληλουχίας καὶ διοργανώσεως,
ἀλλ' ὡς διαδοχικὰ στάδια τῆς ἀναπτύξεως μιᾶς καὶ
τῆς αὐτῆς ιδέας, προοιούσης ἀπὸ τοῦ ἐπιπολαιότερου
καὶ μᾶλλον ἀφηρημένου ἐπὶ τὸ οὐσιωδέστερον καὶ
ὀριστικώτερον. (Ἐπεται τὸ τέλος.)

ΔΟΣΑ ΚΑΙ ΡΟΔΙΑ.

ΚΩΜΩΔΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

εἰς μίαν πράξιν καὶ ἐν πεζῷ λόγῳ.

Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ τοῦ Μερύ.

(Συνέχ. καὶ τέλος. Ἰδε φύλλ. 407.)

ΣΚΗΝΗ Δ'.

ΡΟΔΙΑ, ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Ὁ Ἡρόστρατος εἰσέρχόμενος ἀσπάζεται τοὺς ἐρασίους θεούς.

ΡΟΔΙΑ, καθ' ἑαυτήν.

Εἶναι μάλιστα καὶ πρὸς τοὺς θεοὺς εὐγενής. . .

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Εἶσαι μόνη, Ροδία;

ΡΟΔΙΑ.

Μάλιστα, κύριε Ἡρόστρατε.

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Καὶ ἡ ὥραία σου κυρία; . . .

ΡΟΔΙΑ.

Ἐξῆλθεν . . . Εἶναι θεὰ αὐτὴν τὴν στιγμὴν.

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Τί λέγεις, Ροδία;

ΡΟΔΙΑ.

Ἄν θέλῃς νὰ τὴν λατρεύσῃς δεύτερος, ὕπαγε εἰς τὸ
γλυφεῖον τοῦ γλύπτου Σκόπα.

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ, σκιρτῶν.

Θεὲ τοῦ Ἄδου! Ἡ Ἀθηναῖς εἰς τοῦ Σκόπα! Ὡ θεία
Αἰδώς, τὸ ἄγαλμά σου ἐγυμνώθη!

ΡΟΔΙΑ.

Μὴ ταραττεσαι, ὅλα ἐτελειώσαν.

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Τὸ ἄγαλμα ἐτελειώθη;

ΡΟΔΙΑ.

• Καὶ ἡ θεὰ ἐπίσης. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἐντελής ἀπελ-
πισία . . .

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Ὁμίλει, Ροδία; δός μοι ζωὴν ἢ θάνατον.

ΡΟΔΙΑ.

Ζῆσε, τὸ πρῶγμα εἶναι εὐκολώτερον, οἱ ἀντίζη-

λοι θὰ ἐτίθεντο εἰς πολὺ εὐχάριστον θέσιν. ἂν ἐρο-
νευόμεθα τόσον ἀνοήτως. Ἡ Ἀθηναῖς εὐθηνότατα ἐ-
πλήρωσε τὴν θέσιν τῆς εἰς τὸν Ὀλυμπον διὰ τοῦ κι-
βδήλου νομίσματος τῆς ἐλπίδος. Ὁ Σκόπας εἶναι ἀ-
πλοῦς μνηστὴρ τῆς Πηνελόπης καὶ τίποτε περισσό-
τερον.

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Ὁρκίζεσαι εἰς τὴν Στύγα!

ΡΟΔΙΑ.

Ἀκόμη καλλίτερα! τί με μέλει διὰ τὴν Στύγα!
Ὁρκίζομαι εἰς τὸν θεὸν Ὑμέναιον ὃ ὁποῖος φορεῖ κι-
τρινὸν χιτῶνα! Ἄν λέγω ψεύματα νὰ μείνω κόρη
μέχρι θανάτου!

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Ἐγὼ ἀνάγκην νὰ σὲ πιστεύσω καὶ σὲ πιστεύω.

ΡΟΔΙΑ.

Ἀλλὰ σὲ συμβουλεύω νὰ λάβῃς προφυλάξεις. Οἱ
γλύπται μαλακύνουσι τὸν χαλκὸν μὲ τὸν καιρὸν, καὶ
ἡ ὥραία Ἀθηναῖς εἶναι κατεσκευασμένη ἀπὸ γυναι-
κεῖον μέταλλον.

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

ὦ! οὔτε μίαν ἡμέραν θὰ χάσω.

ΡΟΔΙΑ.

Ἄ; ἴδωμεν, τί θὰ κάμῃς, κύριε Ἡρόστρατε;

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Εἶμαι πλούσιος, θὰ κάμω τὸ πᾶν.

ΡΟΔΙΑ.

Δὲν εἶναι τίποτε. Εὐρὲ κάμειαν ιδέαν . . .

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Ἡ κεφαλὴ μου καίει . . .

ΡΟΔΙΑ.

Ἡ εἰδική μου εἶναι ψυχρά . . . Θέλεις μίαν καλὴν
συμβουλήν;

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Δός.

ΡΟΔΙΑ.

Καὶ εἰς ἀνταλλαγὴν τί θὰ μοι δώσῃς;

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Ἐνα νέον Λέσβιον, ἄνδρα, καὶ χρυσὸν ὅσον νὰ
γεμίσῃς ἓνα μόδιον.

ΡΟΔΙΑ.

Καὶ ὁ νέος Λέσβιος θὰ μ' ἀγαπᾷ;

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Μὰ τὸν Ἀπόλλωνα! ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ σὲ δώσω
ἄνδρα τυφλόν! Ὅποιος σὲ βλέπει σὲ ἀγαπᾷ.

ΡΟΔΙΑ.

Εἶσαι ἀξιολάτρευτος! καὶ ἡ κυρία μου εἶναι θεό-
τρελλη νὰ ἐπιδιώκῃ τὸν χονδρεῖδῃ ἐκεῖνον ἀγαλ-
ματοποιὸν, ὃ ὁποῖος ἀνετράφη μὲ τοὺς Πάντας τῶν
δασῶν τῆς Ἀρκαδίας . . .

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Ἀλλ' εἰπὲ τὴν ιδέαν σου! Ἐμπρὸς τὴν ιδέαν σου . . .

ΡΟΔΙΑ.

Ἴδου αὐτήν . . . Εἶσαι ζωγράφος ὡς ὁ Ζεῦξις;

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Ὁχι.

ΡΟΔΙΑ.

Γλύπτης ὥς ὁ Πραξιτέλης;

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Ὁχι.

ΡΟΔΙΑ.

Μουσικὸς ὥς ὁ Ὀρφεύς;

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Ὁχι.

ΡΟΔΙΑ.

Ποιητὴς ὥς ὁ Εὐριπίδης;

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Ὁχι.

ΡΟΔΙΑ.

Τί εἶσαι λοιπόν;

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Εἶμαι πλούσιος.

ΡΟΔΙΑ.

Ἡ ὥραία μου κυρία μόνην τὴν δόξαν ἀγαπᾷ, δὲν ζῇ διὰ τὴν ζήσῃ, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐξαναζήσῃ· ζητεῖ προῖκα παρὰ τοῦ ἐραστοῦ τὴν ἀθανασίαν· καὶ ὅλος σου ὁ πλοῦτος δὲν εἴμπορεῖ νὰ πληρώσῃ αὐτὴν τὴν προῖκα. Καὶ ὅμως ὁ πλοῦτος εἶναι πάντοτε χρήσιμος. ἔχεις δύο τριήρεις εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἐφέσου, ὑπάγε καὶ διάταξε ν' ἀνασύρουν τὴν ἀγκυραν. Ἀφίνας τὴν Σάμον πρὸς τ' ἀριστερὰ, παραλλάσσεις τ' ἀκρωτήρια τοῦ Κωρύκου καὶ τοῦ Ἀργέννου καὶ περιμένεις εἰς τὸν κόλπον τῆς Μελαίνης τὸ πλοῖον τὸ ὁποῖον φέρει εἰς Μιτυλήνην τὰ πλούσια ὑφάσματα τῆς Μιλήτου. Οἱ ὑπηρέται καὶ οἱ δούλοι σου μετρημιοσμένοι εἰς Σαμίους πειρατὰς, προσβάλλουσι τὸ πλοῖον καὶ ἀρπάζουσι τὸν Σκόπαν καὶ τὴν Ἀθηναΐδα. Σὺ, ἐντὸς τῆς ἄλλης τριήρεως προσβάλλεις τοὺς ἄρπαγας εἰς τὰ ὕδατα τῆς Μιτυλήνης. Ἡ Ἀθηναΐς θὰ λειποθυμήσῃ, κατὰ τὸ γυναικεῖον ἔθιμον, καὶ ὅταν συνέλθῃ θὰ εὗρεθῇ ἐνώπιον ἥρωος ἐλευθερωτοῦ, πλήρους σεβασμοῦ, καὶ μάλιστα πληγωμένου, ἂν κρίνῃ εὐλογον. Τὸν δὲ Σκόπαν οἱ δούλοι σου μεταφέρουσι καὶ πωλοῦσιν εὐθηνὰ εἰς τὴν Προποντίδα. Ἐπειτα χαράσσεις τὴν νίκην σου ἐν Μιτυλήνῃ, ἐπὶ τῶν τεσσάρων παρειῶν πυραμίδος ἐχούσης ὕψος διακοσίων πήχεων καὶ στεφομένης ὑπὸ τοῦ κολοσσαίου ἀγάλματος τῆς Ἀθηναίδος. Ἀκολουθήσον τὴν συμβουλὴν μου καὶ ἡ ὑπερήφανός μου κυρία θὰ γείνη δούλη σου· τῇ δίδεις δόξαν, σ' ἀνταποδίδει ἔρωτα.

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Ροδία, ἡ Ἀθηναΐς ὁμιλεῖ διὰ τοῦ στόματός σου· θ' ἀκολουθήσω τὴν συμβουλὴν σου.

ΡΟΔΙΑ.

Μὴ λησμονήσῃς τὸν Λέσβιον μου.

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Ἐτοιμάσου νὰ τὸν ἀγαπήσῃς.

ΡΟΔΙΑ.

Τὸν ἀγαπᾷ ἤδη... (Βροντᾷ. Ἡ Ροδία φαίνεται περίτρεμος.) Θεὲ τῆς ἡμέρας τί μᾶς ἀναγγέλλεις; (Τρέχει πρὸς τὸ δρύφακτον.) Ὁ κεραυνὸς μυκᾶται ὑπὸ αἴθριον οὐρανόν!

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Ροδία, ἀναχωρῶ...

ΡΟΔΙΑ, κρατοῦσα αὐτόν.

Μὴ μ' ἀφῇς μόνην, σὲ ἱκετεύω ἐν ὀνόματι τῶν θυγατέρων τοῦ Διὸς Λιτῶν!

Βροντᾷ ἐκ δευτέρου.

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Δὲν θέλω νὰ μὲ ἴδῃ ἡ Ἀθηναΐς... Ἄφες με νὰ φύγω...

ΡΟΔΙΑ.

Ἴδου αὐτὴ...

Ὁ Ἡρόστρατος κρύπτεται ὑποθὺν παραπετάσματος.

ΣΚΗΝΗ Ε'.

ΟΙ ΑΥΤΟΙ, ΑΘΗΝΑΙΣ.

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Βρόντα, κεραυνὸς τοῦ Ὀλύμπου! Παιανίζεις τὴν νίκην μου! Πρὸ μικροῦ εἶδον ἐγγραφόμενον τὸ ἀθάνατον ὄνομά μου ἐπὶ τοῦ ἀγάλματος τοῦ Σκόπα!

ΡΟΔΙΑ.

Ἡ γειτόνισσα εἶναι ὠργισμένη; ἐχάθημεν!

Βροντᾷ ἀδιακόπως.

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Τώρα δὲν με μέλει ν' ἀποθάνω!

ΡΟΔΙΑ.

Ἐγὼ ὅμως, ἡ ὁποία δὲν ἔχω ἀγᾶλμα φέρον τὸ ὄνομά μου! ἐγὼ θέλω νὰ ζήσω! θέλω ν' ἀγαπήσω!

ΑΘΗΝΑΙΣ.

ὑπερήφανε, πιστεύεις ὅτι ἡ Ἄρτεμις θὰ σὲ τιμήσῃ διὰ τοῦ κεραυνοῦ τῆς;

ΡΟΔΙΑ.

Ἀλλ' ἂν ὁ κεραυνὸς πέσῃ ἐπάνω σου, φοβοῦμαι κἀνὲν παραπήδημα ἢ κάμμιαν ἀνεπιτηδευτότητα τῆς Ἀρτέμιδος, ἡ ὁποία δὲν εἶναι συνειθισμένη νὰ κεραυνοβολῇ τοὺς θνητούς.

Ῥήγνυται κεραυνός· ἡ Ἀθηναΐς βλέπει ὑπερηφάνως τὸν οὐρανόν. Ἡ Ροδία πίπτει κατὰ γῆς ῥηγνύουσα κεραυγὴν.

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Λέγω ὥς ὁ Αἴας θ' ἀποφύγω τὸν θάνατον καὶ ἀκόντων τῶν Θεῶν!... (Ἐγγιζούσα διὰ τῆς χειρὸς τῇ Ροδίᾳ.) Ἐμπρὸς, δειλὴ κόρη, ἐπάνω.

ΡΟΔΙΑ, συνερχομένη μικρὸν κατὰ μικρὸν.

(Δι' ἀσθινοῦς φωνῆς.) Μήπως εἶμαι εἰς τὰ Ἡλύσια;

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ὁχι, ἐγέρθητι.

ΡΟΔΙΑ, ἐγειρομένη.

Ὁ Λέσβιός μου παρ' ὀλίγον ἔγεινε χῆρος... Ὁραία μου κυρία, σὲ χαρίζω τὴν ζωὴν ἂν συγκατατίθεσαι νὰ μ' ἀποδώσῃς τὴν ἐλευθερίαν. Δὲν εἶμαι ἀσφαλὴς εἰς τὴν οἰκίαν σου.

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ἴδου πῶς εἶναι κατεσκευασμένοι αἱ μικρογεννημένοι γυναῖκες!

ΡΩΔΙΑ.

Φεῦ! ναί, οὕτως ἐπλάσθημεν! Φοβούμεθα τὸν κεραυνὸν καὶ ἀγαπῶμεν τὸν ἥλιον, τὴν αἰθρίαν, τοὺς χοροὺς καὶ τὸν ἔρωτα· νομίζομεν τὰ κυπαρίσσια λυπηρὰ καὶ τοὺς τάφους ψυχροὺς καὶ προτιμῶμεν τοῦ θανάτου τὴν ζωὴν. Συγχώρησόν με τὸ χονδροειδὲς τοῦτο λάθος καὶ σταίλέ με εἰς τὴν Λέσβον.

ΑΘΗΝΑΙΣ, τείνουσα τὸ εὖς εἰς ἐξωτερικὴν θέρουδον.

Σιώπα... Νομίζω ὅτι ἀκούω τὴν φωνὴν τοῦ Σκόπα.

ΡΩΔΙΑ.

Εἶθε ὁ Πλούτων νὰ ἐπάρῃ ὅλους τοὺς γλύπτας εἰς τὸν Ἄδην!

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

ΑΙ ΛΥΤΑΙ, ΠΡΟΣΤΡΑΤΟΣ κεκρυμμένος, ΣΚΟΠΑΣ.

ΣΚΟΠΑΣ, εἰσερχόμενος ἐν σπουδῇ καὶ ἔχων τὰ ἐνδύματα καὶ τὴν κόμην ἄνω κάτω.

Ἄς ἀνοιχθῇ ἡ γῆ καὶ ἄς μὲ καταπῇ! Δόξαν, ὄνομα, μέλλον, ἔρωτα, τὸ πᾶν ἀπώλεσα!

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Τί λέγεις, Σκόπα!

ΣΚΟΠΑΣ.

Ὁ κεραυνὸς συνέτριψε τὸ θεῖόν μου ἄγαλμα· καί-ται καταγῆς ὡς πτώμα θεότητος· ὁ πατήρ δὲν ἀναγνωρίζει πλέον τὴν κόρην! Τὸ ὄνομά σου, καλὴ Ἀθηναῖς, τὸ ὄνομά σου, τὸ ὅποιον ἡ εὐλαβής μου χεὶρ εἶχε χαράξει πρὸ μικροῦ, ἠφάνισθη ὑπὸ πυρί-νην πλᾶκκα, οὐδὲ γράμμα ἀπέμεινεν! Οἱ ὠραῖοι πόδες τῆς Ἀφροδίτης μου συνέτριβησαν ὡς πόδες νεάνιδος ὑπὸ χαλκίνοους τροχοῦς! Καὶ ἄφ' οὐ εἶδον τὸν ἀκρωτηριασμὸν τοῦτον ἡ ζωὴ ἔμεινεν εἰς τὴν καρδίαν μου! Ἀθηναῖς, ἀγάπα με, διότι ἐπέζησα!

ΑΘΗΝΑΙΣ, ἀφ' οὗ ἤκουσε συγκακισμένη ὑπὸ φλογώδους ὀργῆς.

Ἐκείθεν ἦλθεν ὁ κεραυνός! (δεικνύει τὸν ναὸν τῆς Ἐφέ-σου) δὲν ἦλθεν ἐξ οὐρανοῦ! Βλέπω τὴν γυναῖκα ἐν-τὸς τῆς θεᾶς! Πρέπει ἡ Ἄρτεμις νὰ γνωρίσῃ τὴν ἐκ-δίκησιν τῆς γυναικὸς καὶ νὰ ἰδῇ Νέμεσιν τοῦ Ται-νάρου τὴν Ἀθηναῖδα τῆς Μιτυλήνης! Μ' ἀγαπᾷς, Σκόπα;

ΣΚΟΠΑΣ.

Ἄν σ' αγαπῶ!.. Ἡ καρδίᾳ μου συνεκέντρωσεν ὅλην τὴν ἐρωτικὴν φλόγα τοῦ ἰωνικοῦ κλίματος, καὶ ὁ ἔρως μου ἔδωκε ζωὴν μὲν εἰς τὸ μάρμαρον, ὀργὴν δὲ εἰς ζηλότυπον θεόν!

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ὁ ἔρως δὲν λέγεται, ἀποδεικνύεται... Ἄκουσε, Σκόπα... Ἀπέναντι, ἐπὶ τῆς πλατείας ἐκείνης, ὑπάρχει ναὸς καὶ ἐντὸς αὐτοῦ ἄγαλμα, τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος, ἡ ὁποία, καθὼς ὅλοι αἱ ψευδόμενοι,

φορεῖ βαρεῖαν ἐσθῆτα διὰ νὰ κρύψῃ τὰ ἐλαττώματα τοῦ σώματός της. Ἀπόψε, τὴν ὥραν καθ' ἣν ψάλλεται ὁ ὕμνος εἰς τὴν Ἐκάτην, κρύφθητι εἰς τὰς κρύπτας τοῦ βωμοῦ, ὅπου ῥέει τὸ αἷμα τῶν θυσιῶν καὶ ὅταν ὁ θυρωρὸς κλείσῃ τὰς θύρας τοῦ ναοῦ, σύντριψε τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος ἐπὶ τοῦ βήθρου του.

ΣΚΟΠΑΣ, ὑποχωρῶν ὑπὸ φρίκης.

Ἀθηναῖς! Ἀθηναῖς!

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ἀρνεῖσαι!

Ὁ Ἡρόστρατος φαίνεται, ἐξερχόμενος μετὰ προσοχῆς.

ΣΚΟΠΑΣ.

Ζητεῖς παρ' ἐμοῦ φρικῶδες ἀνοσιούργημα!

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Δέν με ἀγαπᾷς!

ΣΚΟΠΑΣ.

Ζήτησε τὴν ζωὴν μου.

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Τί νὰ τὴν κάμω; Ἐγὼ δὲν ἔχω κεραυνὸν ἐκδικη-τικόν! Ἡ Ἀθῆνος δὲν μ' ἀνοίγει τὸ χαλκιδόν της! Κεραυνός μου εἶναι ἡ χεὶρ σου. Θέλεις νὰ μ' ἐκδι-κήσῃς; Σιωπᾷς... ἀρνεῖσαι ἐπιμόνως;.. Εἶσαι ἀ-νάξιος ἀγάπης... Φύγε, καὶ μὴ φανῇς ποτε εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου!

ΣΚΟΠΑΣ.

Σωφρόνησε, καλὴ Ἀθηναῖς! ἡ θυγάτηρ τοῦ οὐρα-νοῦ δικαιοσύνη ἄς σε φωτίσῃ καὶ...

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ἡ δικαιοσύνη σιωπᾷ ὅταν ὀμιλῇ ἡ ἐκδίκησις· σ' ἐ-ρωτῶ τελευταίαν φορὰν ἂν θέλῃς νὰ μ' ὑπακούσῃς. Ἀπάντησε... Σιωπᾷ!.. Αὐτὸ λοιπὸν εἶναι τὸ θάρ-ρος τῶν ἀνδρῶν τούτων! Αὐτὸς εἶναι ὁ ἔρως τῶν καλλιτεχνῶν! Ἀγαπῶσι τὴν γυναῖκα μόνον διὰ νὰ τὴν μετατρέπωσιν εἰς μάρμαρον, ἢ ἀπαθανατίζωσι τὸ ὄνομά των καὶ νὰ λησμονῶσι τὸ πρωτότυπον! Φύγε! Φύγε!

ΣΚΟΠΑΣ.

Ἀναχωρῶ καὶ φυλάττω τὸν ἔρωτά μου· τρέχω νὰ κρύψω τὸν βίον μου εἰς τὴν γενέτειράν μου νῆ-σον. Θραύω τὴν σμίλην μου καὶ παραλαμβάνω τὸ ἐνδοξον μαρμαρίνον πτώμα, τὸ δικαίως κεραυνοβο-ληθὲν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῆς ἀλαζονείας θεῶν. Θὰ κρύψω εἰς τὰ ἔγκατα τῆς γῆς τὸν κορμὸν ἐκείνον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀκτινοβολεῖ εἰσέτι ἡ καλλονή σου. Ἰσως ποτὲ, μετὰ πολλοὺς αἰῶνας, ἀνασκάψωσι τὸ λείψανον τοῦτο, καὶ οἱ καλλιτέχναι, οἵτινες θὰ τὸ ἰδῶσιν οὕτως ἡρωτηριασμένον, θέλουσι κύψει εὐσε-βῶς ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ θέλουσι ζητῆται μάτην τὸ ὄνομα τοῦ γλύπτου ὅστις τὸ κατεσκεύασε καὶ τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς ἣτις τὸν ἐνέπνευσεν. Ἡ ἐκδίκη-σις μου θὰ ᾔῃαι ἡ παράδοσις τοῦ αἰνίγματος τού-του εἰς τοὺς μεταγενεστέρους· τοῦτο θὰ ᾔῃαι ἡ πα-ρηγορία τῆς ἔξορας καὶ τοῦ θανάτου μου!

Ἐξέρχεται.

ΣΚΗΝΗ Ζ΄.

ΑΘΗΝΑΙΣ, μόνη.

Ἄνδρες! . . . Δὲν θὰ εὕρω κανένα ἐκδικητὴν! . . .
 Ἰδὲ ἀνθρώπους τολμῶντας νὰ διμιλῶσι περὶ ἔρωτος!
 ὦ! ὁ αἶδων τῶν ἡρωϊκῶν ἐραστῶν παρῆλθε! Πει-
 ρίθοε, Θησεῦ, Ἰξίον, δὲν ἔχετε πλέον διαδόχους εἰς
 τὴν ἐκπεσοῦσαν πατρίδα μας! ὁ ἡρωϊσμὸς ἐμφωλεύει
 εἰς τὰς καρδίας τῶν γυναικῶν! Ζήτησε πανταχοῦ
 εἰς τὰς πόλεις, οὐδεὶς ἀνὴρ ὑπάρχει!

ΣΚΗΝΗ Η΄.

ΑΘΗΝΑΙΣ, ΠΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

ΠΡΟΣΤΡΑΤΟΣ, εἰσερχόμενος ἐσπευσμένως.

Παρὼν ὁ ἀνὴρ!

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ἡρόστρατε, μὲ ἠγάπησες πάντοτε, σὺ;

ΠΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Ὁ ἔρως δὲν λέγεται, ἀποδεικνύεται . . .

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ἰδοὺ τέλος πάντων ἀνθρώπος! Ὁ Σκόπας ἡρνήθη
 νὰ θραύσῃ τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος ἐπὶ τοῦ βά-
 θρου τοῦ ὅ,τι δὲν ἔπραξε, θὰ τὸ πράξῃς.

Σκότος τῆς νυκτὸς καταπίπτει.—Ἡ Ροδία ἀνάπτει λυχνίαν.

ΠΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Ἀνάξιος τοῦ ἔρωτός σου ὅστις δὲν πράττει ὅ,τι
 ζητεῖς! Ἀθηναίς, ζήτησόν με μίαν σταγόνα χρυ-
 σοῦ, καὶ σοὶ δίδω τὸν Πακτωλόν· ζήτησόν με μίαν
 σταγόνα ὕδατος, καὶ σοὶ δίδω τὴν πηγὴν· ζήτησόν με
 ἐν δένδρον, καὶ σοὶ δίδω τὸ δάσος. Τί εἶναι τὸ νὰ θραύ-
 σῃ τις ἐν ἄγαλμα ἐπὶ τοῦ βάθρου τοῦ; ἀντικαθιστῶσι
 τὸ ἄγαλμα καὶ ὅλα ἐτελείωσαν. Θέλω νὰ πράξω
 κατὰ περισσώτερον διὰ σέ. Τὰ πλούτη μου μοὶ καθι-
 στῶσι πάσας τὰς μεγάλας ἐκδικήσεις εὐκόλους καὶ
 ταχείας· ἔχω ἐμπρηστικὰς ὕλας μυστικὰς, αἵτινες
 καταφλέγουσι καὶ τὴν πέτραν καὶ τὸν χαλκόν. Τρέ-
 χω νὰ πυρπολήσω τὸν ναὸν τῆς θεᾶς. Οἱ ὑπηρεταί
 μου εἰσῆλθον ἤδη, οἱ φύλακες διὰ χρυσοῦ ἡγορά-
 σθησαν, οἱ ἱερεῖς ἀνεχώρησαν, ἡ νύξ βοηθεῖ· τὸ πῦρ
 καταφλέγει τὸ πᾶν . . . Καὶ ἔπειτα;

ΑΘΗΝΑΙΣ.

ἔπειτα; Θὰ εἶσαι ὁ βασιλεὺς, ὁ σύζυγος, ὁ θεὸς
 μου· θὰ εἶμαι δούλη σου. ἔπειτα, θ' ἀφήσωμεν τὴν
 Ἐφεσον· θὰ ὑπάγωμεν ν' ἀγαπηθῶμεν εἰς τὴν Σκυ-
 θίαν, τὴν Σαρματίαν ἢ τὴν Ἰνδίαν. Θὰ εἴπῃς παντα-
 χοῦ ὅτι ἔκαυσες τὸν ναὸν τῆς Ἐφέσου διὰ τὴν Μι-
 τυληναίαν Ἀθηναίδα, καὶ οἱ Βάρβαροι, οἱ ἐχθροὶ τοῦ
 ἐλληνικοῦ ὀνόματος, θὰ κύπτωσιν εὐσεβῶς ἐνώ-
 πιον σου.

ΠΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Καὶ ἂν κερκυνοβοληθῶ ἐντὸς τοῦ ναοῦ;

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ἡ Ἀθηναίς θὰ σὲ κλαύσῃ καὶ θὰ φυλάξῃ ἀμίαν-
 τον τὴν ἐσθῆτα τῆς χηρείας μέχρι θανάτου.

ΠΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Ἀφροδίτη! Ἀφροδίτη! ἰκέτευσον τὸν πατέρα σου
 Δία καὶ κάλυψον διὰ νεφελῶν τὸν ὀρίζοντα! . . . Ἀθη-
 ναίς καλῇ, ἐπανερχομαι.

ἔξίρχεται.

ΣΚΗΝΗ Θ΄.

ΑΘΗΝΑΙΣ, ΡΟΔΙΑ, ἐρχομένη ἐσπευσ.

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ἄγια ἐκδίκησις! τρυφὴ θεία, σὺ ἦτις πληροῖς
 τὴν καρδίαν μου, ἄφες αὐτῇ θέσιν διὰ τὸν ἔρωτα!
 Ὁ ἀνθρώπος οὗτος εἶναι ἄξιος ἀγάπης.

ΡΟΔΙΑ.

Γλυκεῖά μου κυρία, ἂν σοὶ προσέφερα μεγάλην
 ὑπηρεσίαν τί ἀνταμοιβὴν θὰ μ' ἐδίδες;

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Καὶ ποῖαν μεγάλην ὑπηρεσίαν δύνασαι νὰ μοὶ
 προσφέρῃς;

ΡΟΔΙΑ.

Ἄ! μ' ἐρωτᾷς, ἐν ᾧ περιμένω ἀπάντησιν.

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Σοὶ δίδω ὅ,τι ζητήσῃς.

ΡΟΔΙΑ.

Λοιπὸν, ζητῶ ὅσα χρυσᾶ νομίσματα χωροῦσιν αἱ
 μικραὶ μου χεῖρες, καὶ ἐν ἄλλο πρᾶγμα πολὺ εὐθη-
 νότερον διὰ σέ . . . τὴν ἐλευθερίαν μου.

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ροδία, ἡ ὥρα εἶναι ἐπίσημος, ὁμιλεῖ σπουδαίως.

ΡΟΔΙΑ.

ὦ! δὲν ἔχω ὀρεξίν ἀστεϊσμῶν, ὁμιλῶ σπουδιότατα.

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Λοιπὸν, θὰ ἐλησμονήσῃς τὴν μεγάλην σου ὑπηρεσίαν.

ΡΟΔΙΑ.

Ὁχι, ἀλλὰ δὲν τὴν ἔμαθες.

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Λέγε λοιπὸν.

ΡΟΔΙΑ.

Ἐγὼ ἐκράτησα ἐδῶ τὸν Ἡρόστρατον· ἐγὼ ἐκέν-
 τησα τὸ μίσος τοῦ κατὰ τοῦ Σκόπα· ἐγὼ τῷ εἶπα·
 «Μεῖνε ἡ κυρία μου σὲ ἀγχι· πρέπει νὰ τὴν ἐκδι-
 κήσῃς.» Εἶχε τὸν ἕνα πόδα εἰς τὸ πλοῖόν τοῦ ὅταν
 ἐκράτησα τὸν ἄλλον εἰς τὸν λιμένα.

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ροδία, εἶσαι ἀξία τῆς ἀμοιβῆς· ἀλλὰ θ' ἀναχωρή-
 σῃς αὐρίον, διότι ἡ νύξ εἶναι πολὺ σκοτεινὴ . . .

ΡΟΔΙΑ.

Τὴν νύκτα καὶ ἐγὼ θέλω· αὐτὴ εὐνόησε τοὺς Ἑλ-
 ληνας ἐν Τενέδῳ, ἡ νύξ καθ' ἣν ἡ Ἀρτεμις καλύ-
 πτεται καὶ σιωπᾷ· ἂν ἦτο πανσέληνος δὲν θ' ἀνε-
 νεχώρουν, διότι ἡ γειτόνισσα θὰ ἐβλεπε παρὰ πολὺ
 καλὰ.

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Καὶ δὲν θέλεις νὰ παρασταθῇς εἰς τὸν θρίαμ-
 βόν μου; . . .

ΡΟΔΙΑ.

Δὲν με παραμέλει. Μὲ στέλλεις ἐπιστολὴν διὰ τοῦ
πρώτου πλοίου τὸ ὁποῖον θ' ἀναχωρήσῃ εἰς Λέσβον.
Σὲ χειροκροτῶ μακρόθεν, εἶναι ἀσφαλέστερον.

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ταλαίπωρος κόρη! πῶς τρέμει!

ΡΟΔΙΑ.

Δὲν εἶμαι θεά· αἱ ἀπλαῖ θνηταὶ τρέμουσιν ὅταν
φοβῶνται, καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ χρέος τῶν.

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Λοιπὸν, περίμεινε... Γεμίζω τὰς μικρὰς σου
χεῖρας νομίσματα καὶ εἶσαι ἐλευθέρη.

Ἡ Ἀθηναῖς ἀποχωρεῖ καὶ μεταβαίνει ἀνοίγει
πυξίδα εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ θεάτρου.

ΡΟΔΙΑ.

Ἄ! ἐτοιμάζομαι ν' ἀναπνεύσω (Παρατηροῦσα τὰς
χεῖρας αὐτῆς.) Δυποῦμαι πολὺ, τώρα, ὅτι δὲν ἔχω με-
γάλης χεῖρας, ὡς τόσαι γυναικες!... Ἄς τὰ πλατύ-
νωμεν...

Τοποθετεῖ πτυχὴν τινὰ τῆς ἐσθῆτος αὐτῆς μεταξὺ
τῶν δύο ἀνοικτῶν παλαμῶν.

ΑΘΗΝΑΙΣ, ἔχουσα ἀνοικτὴν πυξίδα.

Ἴδου, Ῥοδιά· μ' ἐπλήρωσες τὰ λύτριά σου διὰ με-
γάλης ὑπηρεσίας, καὶ σοὶ τ' ἀποδίδω.

Δίδει αὐτῇ χρυσὰ νομίσματα, μὴ μετροῦσα,
καὶ ἀποτίθησι τὴν πυξίδα.

ΡΟΔΙΑ, σφίγγουσα τὰ νομίσματα ἐν τῇ ἐσθῇ.

Δὲν εἶδε τὴν τρίτην χεῖρα.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΑΘΗΝΑΙΣ, ΡΟΔΙΑ, ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Ὁ Ἡρόστρατος εἰσέρχεται, εἰς χεῖρας ἔχων ἀνημέμενην
δῆδα ἣν δίδει τῇ Ῥοδίᾳ.

ΡΟΔΙΑ, ῥηγνύουσα κραυγὴν, ἀποσβεννύει τὴν δῆδα καὶ λέγει.

Εἰς τὴν Λέσβον!

Ἐξέρχεται δρομαῖα.

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Ἀθηναῖς, τὸ ἀγάλμα κατέρρευσεν ἐπὶ τοῦ βάνθρου.
Τὸ ἔργον μου ἐξακολουθεῖ! Ὁ ναὸς καίεται!

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ἡρόστρατε, εἶναι ὁ θεὸς τῆς ἐκδίκησεως.

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Φεύγωμεν!

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ὅχι! θὰ φύγω ὅταν αἱ φλόγες φωτίσωσι τὸν δρό-
μον μας! Θέλω νὰ ἴδω τὴν ἐκδίκησίν μου γεγραμ-
μένην διὰ πυρίνων γραμμῶν ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ!

Βλέπουσα διὰ τοῦ παραθύρου.

Βλέπω τὴν φλόγα... ὁ ναὸς καίεται... εἰς Μι-
τυλήνην! Ἐλθέ.

Ἐξέρχονται.

Σ.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Ο ΕΠΑΡΧΟΣ.

(Ὁρα φυλλάδ. 407, 409 καὶ 410.)

« Τῷ Παραγιωτάτῳ Ἀρχιερεῖ Κυρίῳ Διορυσίῳ
Πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως, τῷ κηδεμόνι
καὶ ἀντιλήπτορι τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους, Ἀν-
τώνιος ὁ Ἐπαρχος ἐν Κυρίῳ χαίρειν.

» Ἐξεστὶ παντὶ τῷ σωφρονεῖν βουλομένῳ, θεσπέσιε
πάτερ, ἀναδιβάσκντι τὸν λογισμὸν εἰς τινὰ περιω-
πὴν ἄνω τῆς ψυχῆς ὑψηλοτάτην, περισκέψασθαι τὰ
περὶ τὸν ἀνθρώπινον βίον, ὁπόσων εἰσὶ θορύβων μεστὰ·
ὁπόσης κορυφότητος καὶ μεταβολῆς καὶ ἀπιστίας·
εἴτα ὀρθῶς κανόνι χρησαμένῳ τῷ λόγῳ, κρίνειν τὰς
ἕλας τοῦ βίου· καὶ τέλος αἰρεῖσθαι μὴ τὴν μηδὲν ὑ-
γιὲς καὶ στάσιμον ἔχουσιν, ἀλλὰ τὴν ἀληθῆ καὶ
βελτίονα· τούτης δὲ μὴ ἀφίστασθαι μέχρις ἂν τὸν
πλοῦν δικνύσαντι ξύμπαντα τὸν τοῦ ζῆν, καὶ τὰς
ἐνταῦθα κῆρας ἀποφυγόντι, πρὸς τὴν ἄνω μακρυό-
τητα γένηται· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ τύχης ἐπηρεία· ἡ φθό-
νῳ βασκάνου τινὸς δαίμονος· ἡ τυχὸν καὶ διὰ τι μή-
νιμα θεῶν, τὸν γένος ἡμῶν μικροῦ δεῖν ἄπην, το-
σοῦτον ἠτύχηκεν, ὡς ἅμα τοῖς ἐκτὸς λεγομένοις ἀγα-
θοῖς, ἐκπεσεῖν ἤδη καὶ τῶν τῆς ψυχῆς, οὐ δύναται
ῤαδίως οὔτε τὸ τῆς διανοίας ὄμμα πτερῶσαι σχεδὸν
οὐδεὶς, οὔτε τὸν λογισμὸν μετεωρῆσαι πρὸς τὴν τοῦ
βελτίονος θέξιν· ὅθεν συμβαίνει τῶν τῆς ψυχῆς ἀγα-
θῶν ἀποτειχισθέντων ἡμῖν, τῷ γήινῳ μόνῳ προσέ-
χειν σώματι· καὶ λοιπὸν ἡμῖν γίνεσθαι τὸν ἀπο-
λαυστικὸν καὶ πρὸς ἡδονὴν ἀποκλίνοντα βίον· ὅς δὴ
τὴν ἐσχάτην ἔλαχε τάξιν, ἀγγίθυρος ὢν τῷ βοσκη-
ματώδει· ἐντεῦθεν ἐριδὲς, φθόνοι, ἐπιβουλαί· ἐντεῦ-
θεν φιληργυρία, ἀντισχυνταί· ἐντεῦθεν τῶν λοιπῶν
κακῶν ὁ σωρὸς παντὶ τῷ γένει τῶν Ἑλλήνων· τί γὰρ
ἂν καὶ γένοιτο ἐλαιοπότερον ἀνθρώπου ἀμοιρήσαντος
τῶν τῆς ψυχῆς ἀγαθῶν, παναγρώτατε δέσποτα; πῶς
οὐ τυφλοὶ τὴν ψυχὴν καὶ λέγοντο καὶ κατ' ἀλήθειαν
εἶεν, πάντες εὐπαιδεῖς καὶ μαθήσεως ἔρημοι; ὥς περ
γὰρ τὸ φῶς φασὶ πάντες οἷγε νοῦν ἔχοντες, τοῖς ὀ-
φθαλμοῖς τὴν ἀσφάλειαν παρασκευάζει τοῦ καλῶς
πορεύεσθαι, οὕτως ἡ μάθησις ἀνθρώπῳ τοῦ μὴ σφάλ-
λεσθαι καὶ παρπαλεῖν ἐν τῷ βίῳ· τοῦτο δὲ, τὸ τῆς
μαθήσεως φῶς, οὐκ ἔστι τῶν φύσει γινομένων, ὡς περ
τὸ τῶν ὀφθαλμῶν, εὐθὺς τεχθέντων ἡμῶν πρὸς τῆς
φύσεως χορηγούμενον· ἀλλ' ἔστι κτητόν· οὐ μέντοι
γε, ὦνιον· ἀλλὰ πόνη καὶ χρόνῳ θηρευόμενον, καὶ
δεξιότητι σοφωτάτων ἀνδρῶν ποδηγετούμενον, καὶ
λόγῳ τῷ τῆς ἀληθείας διζυγούμενον τῇ ψυχῇ· τοῦ-
τῳ τῷ φωτὶ ζωοπορευομένη ψυχῇ, ἀναμιμνήσκεται
τῶν ἐκυτῆς ἀγαθῶν, καὶ παρασκευάζεται πρὸς τὰς
ἀρετάς· εἴτα τούτων ἐγκρατὴς δι' ἀσκήσεως γινομέ-